Dr. Madhukarrao Wasnik
PWS Arts and Commerce College
Kamptee Road, Nagpur-

Books Published in 2017-2018

Sr. No.	Name of the Book	Name of Author	Text Book/ Ref Book	Publisher	Date
2.	Indian Government & Politics ISBN : 978-81-931789-4-2	Dr. Vimal Rathod	Text Book	Anshul Publications Nagpur	2017
4.	Comparative Government and Politics 978-81-931789-4-2	Dr. Vimal Rathod	Text Book	Anshul Publications, Nagpur	2018

Principal

Dr. Yeshwant Patil

अंशुल पब्लिकेशन्स

भारतीय शासन आणि राजकारण व राज्याचे शासन आणि राजकारण

भारतीय शासन आणि राजकारण
व
राज्याचे शासन आणि राजकारण

अंशुल पब्लिकेशन्स

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या
बी. ए. द्वितीय वर्षाच्या सेमीस्टर III व IV च्या अभ्यासक्रमानुसार
तसेच महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठांना उपयुक्त पुस्तक

भारतीय शासन आणि राजकारण

(INDIAN GOVERNMENT AND POLITICS)

व

राज्याचे शासन आणि राजकारण

(STATE GOVERNMENT AND POLITICS)

प्रा. डॉ. विमल राठोड
M.A., Pol. Sci., History, B.Ed, NET, Ph.D.
विभाग प्रमुख
पी. डब्ल्यू. एस. महाविद्यालय, नागपूर

अंशुल पब्लिकेशन्स

ISBN NO 987-81-931789-6-6

प्रकाशक

अंशुल पब्लिकेशन्स
अंशुल मोहाडीकर
प्लॉट नं. 7, शक्तीमाता नगर,
खरबी रोड, नागपूर–440009
मो. नं. 7276442250

© लेखकाधिन

प्रा. डॉ. विमल राठोड

आवृत्ती 2017

डी. टी. पी.

आशिष मोहाडीकर
आणि
प्रोस्क्रिन कॉम्प्युटर्स,
सिरसपेठ, नागपूर

मुद्रक

महालक्ष्मी ऑफसेट,
सिरसपेठ, नागपूर

प्रमुख वितरक

अंशुल पब्लिकेशन्स
शक्तीमाता नगर,
खरबी रोड, नागपूर.
मो. नं. 7276442250

मूल्य : 260 रूपये

मनोगत

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने बी. ए. करिता विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशानुसार (Semester Pattern) लागू करण्यात आला आहे बी. ए. द्वितीय वर्षात 'सेमीस्टर III साठी भारतीय शासन् आणि राजकारण' व सेमीस्टर IV साठी 'राज्याचे शासन आणि राजकारण' हा पेपर राज्यशास्त्र विषयाच्या अभ्यासक्रमात समाविष्ट केला आहे. विद्यार्थ्यांना भारतीय शासन आणि राज्याचे शासन प्रणालीची ओळख व्हावी या उद्देशाने ग्रंथाचे लेखन करण्यात आले आहे. सर्वसामान्य विद्यार्थ्यांना विषयाचे सहज आकलन व्हावे म्हणून पुस्तकाची भाषा अत्यंत सोपी व ओघवती ठेवण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांना जास्त पुस्तक चाळण्याची गरज भासणार नाही या दृष्टीने प्रकरणांची मांडणी करण्यात आली आहे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने आणि महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठांनी देखील विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या शिफारशी मान्य केल्या आहेत. त्यामुळे हे पुस्तक महाराष्ट्रातील सर्व विद्यापीठांना उपयुक्त ठरणारे परिपूर्ण पुस्तक बनेल अशी अशा आहे. बी. ए. द्वितीय वर्षाच्या राज्यशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी हे पुस्तक असल्यामुळे त्यांना पुस्तक उपयोगी पडेलच. त्याचबरोबर नेट/सेट च्या परीक्षा आणि इतर विविध स्पर्धा परीक्षा देणाऱ्या राज्यशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांना निश्चितच हे पुस्तक उपयुक्त ठरेल अशी या पुस्तकाची रचना करण्यात आली आहे.

ग्रंथ लेखनाचे कार्य करताना अनेक ग्रंथकारांचे आणि त्यांच्या ग्रंथांचे सहकार्य लाभले. त्यासाठी त्या ग्रंथकारांचे आभार मानणे हे कर्तव्यच ठरते. तसेच ग्रंथाचे लेखन कार्य करताना राज्यशास्त्र प्राध्यापक, मित्र मंडळी तसेच डॉ. काशीकर सरांचे सहकार्य लाभले त्यांचेही आभार मानणे उचितच ठरते. पी. डब्ल्यू. एस. महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचे मला प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सहकार्य मिळाले त्यांचेही आभार मानणे उचित ठरते.

ISBN NO 987-81-931789-6-6

प्रकाशक

अंशुल पब्लिकेशन्स

अंशुल मोहाडीकर

प्लॉट नं. 7, शक्तीमाता नगर,

खरबी रोड, नागपूर–440009

मो. नं. 7276442250

© लेखकाधिन

प्रा. डॉ. विमल राठोड

आवृत्ती 2017

डी. टी. पी.

आशिष मोहाडीकर

आणि

प्रोस्क्रिन कॉम्प्युटर्स,

सिरसपेठ, नागपूर

मुद्रक

महालक्ष्मी ऑफसेट,

सिरसपेठ, नागपूर

प्रमुख वितरक

अंशुल पब्लिकेशन्स

शक्तीमाता नगर,

खरबी रोड, नागपूर.

मो. नं. 7276442250

मूल्य : 260 रूपये

मनोगत

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने बी. ए. करिता विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशानुसार (Semester Pattern) लागू करण्यात आला आहे बी. ए. द्वितीय वर्षात 'सेमीस्टर III साठी भारतीय शासन् आणि राजकारण' व सेमीस्टर IV साठी 'राज्याचे शासन आणि राजकारण' हा पेपर राज्यशास्त्र विषयाच्या अभ्यासक्रमात समाविष्ट केला आहे. विद्यार्थ्यांना भारतीय शासन आणि राज्याचे शासन प्रणालीची ओळख व्हावी या उद्देशाने ग्रंथाचे लेखन करण्यात आले आहे. सर्वसामान्य विद्यार्थ्यांना विषयाचे सहज आकलन व्हावे म्हणून पुस्तकाची भाषा अत्यंत सोपी व ओघवती ठेवण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांना जास्त पुस्तक चाळण्याची गरज भासणार नाही या दृष्टीने प्रकरणांची मांडणी करण्यात आली आहे.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने आणि महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठांनी देखील विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या शिफारशी मान्य केल्या आहेत. त्यामुळे हे पुस्तक महाराष्ट्रातील सर्व विद्यापीठांना उपयुक्त ठरणारे परिपूर्ण पुस्तक बनेल अशी अशा आहे. बी. ए. द्वितीय वर्षाच्या राज्यशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी हे पुस्तक असल्यामुळे त्यांना पुस्तक उपयोगी पडेलच. त्याचबरोबर नेट/सेट च्या परीक्षा आणि इतर विविध स्पर्धा परीक्षा देणाऱ्या राज्यशास्त्राच्या विद्यार्थ्यांना निश्चितच हे पुस्तक उपयुक्त ठरेल अशी या पुस्तकाची रचना करण्यात आली आहे.

ग्रंथ लेखनाचे कार्य करताना अनेक ग्रंथकारांचे आणि त्यांच्या ग्रंथांचे सहकार्य लाभले. त्यासाठी त्या ग्रंथकारांचे आभार मानणे हे कर्तव्यच ठरते. तसेच ग्रंथाचे लेखन कार्य करताना राज्यशास्त्र प्राध्यापक, मित्र मंडळी तसेच डॉ. काशीकर सरांचे सहकार्य लाभले त्यांचेही आभार मानणे उचितच ठरते. पी. डब्ल्यू. एस. महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचे मला प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सहकार्य मिळाले त्यांचेही आभार मानणे उचित ठरते.

प्रा. डॉ. विमल राठोड

* एम.ए. (राज्यशास्त्र, इतिहास) बी.एड, नेट, पी.एचडी.
* संशोधनाचा विषय : बंजारा समाजातील स्त्रियांचे राजकीय नेतृत्व व राजकीय नेतृत्वाच्या जाणीवा (यवतमाळ व वाशिम जिल्ह्यांच्या संदर्भात) रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ
* १५ वर्षापासून पदवी व पद्व्युत्तर वर्गाला अध्यापनाचे कार्य
* पी.डब्लू.एस. महाविद्यालय राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
* पाश्चात्य राजकीय विचारवंत, भारतीय शासन आणि राजकारण, राज्याचे शासन आणि राजकारण, तुलनात्मक शासन आणि राजकारण पुस्तक प्रकाशित
* आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरावरील परिषदांमध्ये १५ संशोधन पेपरचे वाचन
* विविध महाविद्यालयात राजकीय, सामाजिक व सांस्कृतिक विषयांवर व्याख्याने

प्रा. डॉ. सुशांत चिमणकर

एम.ए. (राज्यशास्त्र), बी.एड., एम.फिल., डी.जे.एम., पी.एचडी.

* संशोधनाचा विषय : 'मा. कांशीरामजी यांचे बहुजन चळवळीत राजकीय योगदान' रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ नागपूर
* १२ वर्षापासून पदवी व पदव्युत्तर वर्गाला अध्यापनाचे कार्य .
* राजकीय सिध्दांत पुस्तक प्रकाशित
* आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय परिषदांमध्ये सक्रिय सहभाग
* २० लघुशोध पेपरचे विविध परिषदांमध्ये वाचन
* युवा आचार्य पदवी हा नीती गौरव या संस्थेकडून पुरस्कार
* राष्ट्रीय सेवा योजना रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ गौरवान्वीत उत्कृष्ट कार्य.
* राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक व आर्थिक विषयांवर वृत्तपत्र, वार्षिकांक व मासिकातून अनेक लेख प्रकाशित.

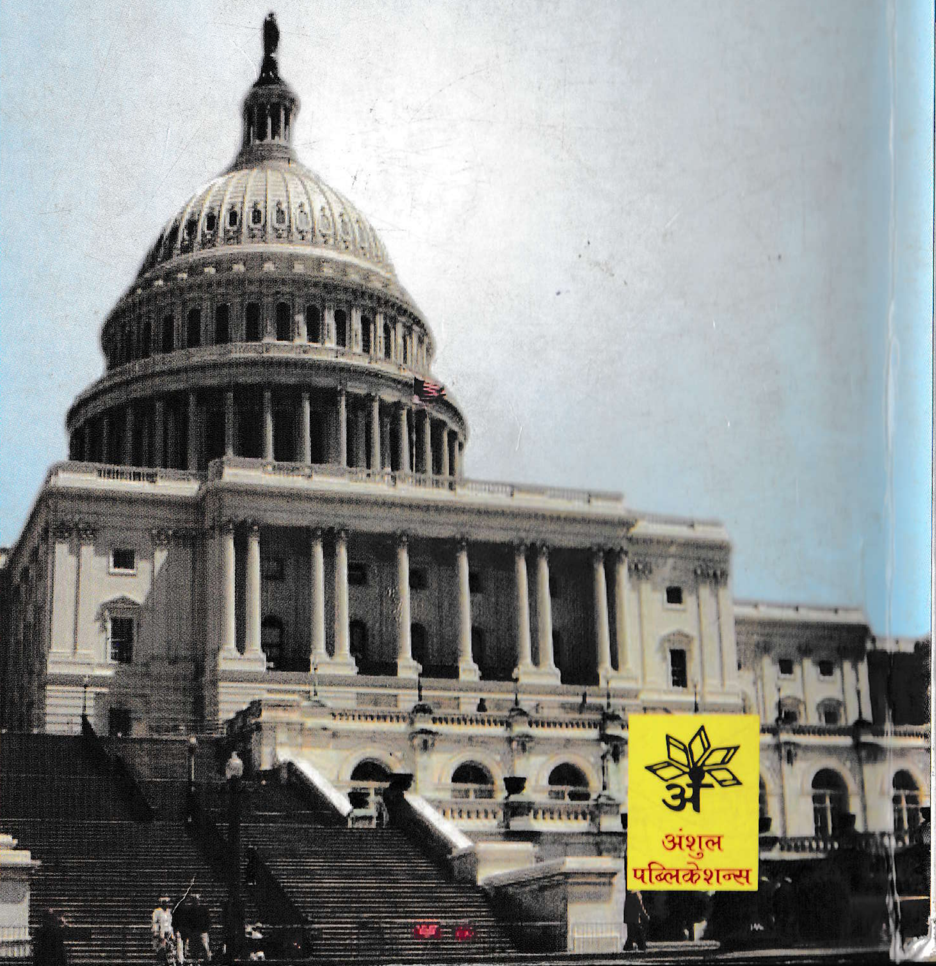

अंशुल पब्लिकेशन्स

तुलनात्मक शासन आणि राजकारण व आंतरराष्ट्रीय संबंध

प्रा.राठोड, प्रा.चिमणकर

तुलनात्मक शासन आणि राजकारण व आंतरराष्ट्रीय संबंध

प्रा. डॉ. विमल राठोड
प्रा. डॉ. सुशांत चिमणकर

अंशुल पब्लिकेशन्स

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर,
संत गाडगे महाराज अमरावती विद्यापीठ, गोंडवाना विद्यापीठ
तसेच महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठांना उपयुक्त
बी. ए. तृतीय वर्षाच्या नवीन अभ्यासक्रमानुसार
सेमीस्टर ५ व सेमीस्टर ६ साठी

तुलनात्मक शासन आणि राजकारण व आंतरराष्ट्रीय संबंध

लेखिका

प्रा. डॉ. विमल राठोड
(एम. ए., बी. एड., नेट, पीएच.डी.)
राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
डॉ. मधुकरराव वासनिक पी. डब्ल्यू. एस. महाविद्यालय नागपूर.

प्रा. डॉ. सुशांत चिमणकर
(एम. ए., बी. एड., एम. फिल., डि. जे. एम., पीएच.डी.)

अंशुल पब्लिकेशन

ISBN :
अंशुल पब्लिकेशन्स
अंशुल मोहाडीकर
कलश इन्क्लेव अपार्टमेंट,
पवार नगर, हुडकेश्वर रोड,
नागपूर–४४००३४
©लेखकाधिन
प्रथम आवृत्ती २०१८
अक्षर जुळवणी
आशिष मोहाडीकर
मोबा. 7387074436
नागपूर.
मुद्रक
महालक्ष्मी ऑफसेट
नागपूर.
प्रमुख वितरक
अंशुल पब्लिकेशन्स
नागपूर–३४
मूल्य : ३५० रूपये

मनोगत

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशानुसार देशातील सर्वच विद्यापीठात सेमिस्टर पॅटर्न (सत्र पद्धती) लागू केला आहे. त्यानुसार राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने पदवी स्तरावर शैक्षणिक वर्ष २०१६–१७ पासून नवीन अभ्यासक्रमावर आधारित राज्यशास्त्र विषयाच्या अभ्यासक्रमात पाचव्या सत्रात 'तुलनात्मक शासन आणि राजकारण' आणि सहाव्या सत्रात 'आंतरराष्ट्रीय संबंध' या विषयाची निवड केलेली आहे. या नवीन अभ्यासक्रमानुसार लिहिलेले हे पाठ्यपुस्तक विद्यार्थी आणि प्राध्यापकांसाठी उपलब्ध करून देताना मनस्वी आनंद होत आहे. प्रस्तुत पुस्तकाचे लेखन विद्यार्थी नजरेसमोर ठेऊन लिहिण्यात आले आहे. सर्वसामान्य विद्यार्थ्यांना विषयाचे सहज आकलन व्हावे म्हणून पुस्तकांची भाषा अत्यंत सोपी व सरळ ठेवण्यात आली आहे.

'तुलनात्मक शासन आणि राजकारण' हा विषय पाचव्या सेमीस्टरला अभ्यासला गेला आहे. नवीन अभ्यासक्रमात फेरबदल झाल्याने विद्यार्थ्यांच्या सोईनुसार ४ प्रकरणात 'तुलनात्मक शासन आणि राजकारण आहे.' अभ्यासक्रमातील नवीन संकल्पना, पाश्चात्य शब्दांचा वापर, आधुनिक युगाचा मेळ, आंतरशास्त्रीय दृष्टीकोन, विश्लेषण पद्धती व नवीन आक्षेपासह विद्यार्थ्यांना सहजतेने आकलन होईल या दृष्टीने लिखाण केले आहे.

'आंतरराष्ट्रीय संबंध' हा विषय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या बी. ए. भाग ३ ला नव्यानेच अंतर्भूत करण्यात आला आहे. परंतु यावर्षी सेमिस्टर ६ मध्ये घेण्यात आला आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षेत येणाऱ्या प्रश्नांची ओळख विद्यार्थ्यांना व्हावी व प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना कळावे यासाठी प्रत्येक प्रकरणाच्या शेवटी दीर्घोत्तरी, लघुत्तरी वस्तुनिष्ठ प्रश्न दिले आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी प्रश्नांची व्यवस्थितपणे तयारी करणे अगदी सोपे जाईल. शैक्षणिक क्षेत्रात अनेक नव्या संदर्भासह या पुस्तकाचे प्रकाशन करताना आम्हाला अतिशय आनंद होत आहे.